

Zápis z jednání 2. pracovního týmu (valorizace penzí a důchodový věk) Odborné komise pro důchodovou reformu

Datum: 31. července 2014, 09:00

Místo: MPSV, Na Poříčním právu 1, Praha 2, Klub

Přítomni: viz příložený seznam

XX

p. Kučera zahájil jednání a představil program.

p. Fiala vznesl připomínku k zápisu z minulého jednání pracovního týmu. Požádal o změnu „poměr platičů a neplatičů“ na „poměr přispívajících a nepřispívajících“ na str. 3.

p. Kučera připomněl závěry z posledního jednání pracovního týmu, tedy nejprve vyřešit nastavení důchodového věku a pak se věnovat dalším problémům jako diferenciaci důchodů podle skupin.

p. Kučera rovněž připomněl navrhovaná kritéria, která by mechanismus důchodového věku měl splňovat: 1) důstojný život (nutné definovat, co to je), 2) účelná návaznost na současný mechanismus, 3) univerzálnost, 4) objektivita (prosté individuálních/skupinových zájmů), 5) transparentnost, 6) srozumitelné, 7) stabilní v čase a udržitelný (jedna z nejdůležitějších otázek).

p. Potůček připomněl přítomným návrh p. Fialy, v němž se mluví o flexibilitě. Vyjádřil názor, že u diskuze o hranici důchodového věku je možné zohlednit způsoby, skrze něž by bylo dosaženo jisté flexibility u stanovení hranice věku odchodu do důchodu.

p. Vostatek upozornil, že důchodový věk nelze vyřešit bez koncepce důchodového systému. Navrhl, aby závěrem pracovního týmu bylo zachování posunu hranice důchodového věku u mužů na 65 let v roce 2030 a sjednocení věku odchodu do důchodu mužů a žen (všech, bez ohledu na počet jim narozených dětí) nejpozději do roku 2030, neboť podle něj nižší důchodový věk žen je pouze politická věc.

p. Samek navrhl, aby se pracovní tým zabýval rizikovými faktory souvisejícími s charakterem práce u naděje dožití. Dále upozornil, že EU se přiklání k rovnosti věku odchodu do důchodu.

p. Kučera upozornil, že by bylo vhodné, aby si pracovní tým před samotnou diskuzí o stanovení důchodového věku určil, zda bude projednávat automatickou či automatizovanou proceduru. Bylo by vhodné podle něj zvážit, do jaké míry může automatizovaná či automatická procedura důchodový systém z hlediska jeho stability destabilizovat.

p. Potůček prohlásil, že je příznivcem automatizované procedury. Zároveň však upozornil, že i ta může být definována jako plně automatická. Podle něj jde o definici bariér, které politikům zkomplikují zásahy do systému.

p. Fiala se vyjádřil pro automatickou variantu, neboť podle něj mají politici vždy možnost měnit zákony. Vyjádřil se dále proti skokovému zvyšování důchodového věku.

p. Münich se přiklonil k automatizmu. Dodal však, že by ho neuplatňoval na speciální situace. Poznamenal, že zafixováním současného tempa zvyšování (statutárního) věku odchodu do důchodu se společnost připravuje o jeden z několika mála nástrojů dosažení udržitelnosti stávajícího systému. Vyzval, aby se nezapomínalo, že stávající nastavení povede k výraznému zvýšení podílu důchodců pod hranicí chudoby.

p. Kučera připomněl, že i automatická varianta může být změněna v případě zásadní změny podmínek systému.

p. Potůček navrhl, aby se otázka automatické či automatizované varianty nechala zatím otevřená vzhledem k absenci shody v pracovním týmu.

p. Kučera přítomné v krátké prezentaci seznámil s výsledky prognostického odhadu vývoje naděje dožití při vstupu do důchodu po generacích mužů a žen, obyvatel ČR

p. Potůček v reakci na prezentované odhady vyjádřil názor, že by při posunu hrance důchodového věku měla být zachována průměrná doba prožitá v důchodu 20 let.

p. Kučera navrhl, aby byla brána v potaz i naděje dožití v dobrém zdravotním stavu.

p. Samek upozornil, že u výběru kritérií chybí metoda. Prohlásil, že pokud pracovní tým chce navrhnout změnu, musí mít argumenty a důvody. Navrhl, aby byl zachován stávající mechanismus změny důchodového věku, jestliže proti tomu nemluví finanční důvody.

p. Fiala souhlasil s návrhem, že alespoň do roku 2030 by se systém mohl zachovat. Jako další kritérium vedle délky dožití navrhl index závislosti. Důchodový věk by podle něj měl záviset na demografických parametrech.

p. Samek upozornil, že argument, že důchodci se za dvacet let budou mít lépe a budou v lepším zdravotním stavu, je založen pouze na víře.

p. Pernes vyjádřil názor, že důchodový věk by měl být nastaven tak, aby zde nebyly předčasné důchody z důvodu nedostatku práce. Doporučil začít provádět testy pracovní způsobilosti.

p. Kučera se vyjádřil proti změně věku odchodu do důchodu podle stávající míry nezaměstnanosti, neboť by to znamenalo nestabilitu hranic(e) vzniku nároku na plný starobní důchod

p. Samek připomněl, že důchodový věk je jen jednou z komponent sociálního systému. Souhlasil s tím, že systém nemá řešit problémy jiných systémů. Zároveň označil Bezděkovy a Potůčkovu komisi za jistý automatizmus, neboť po několika letech dochází k revizi systému.

p. Šulc vyjádřil názor, že naděje dožití je dostačující kritérium.

p. Samek navrhl, aby byla zpracována analýza, která kritéria u stanovení hranice důchodového věku jsou v Evropě využívána.

p. Šulc upozornil, že u důchodu nejde pouze o dobrý zdravotní stav, ale i o celkovou kvalitu života. Delší doba s nižším důchodem je spíše živoření.

p. Fiala upozornil, že v případě, že nebude dodržen index závislosti, může dojít k situaci, kdy se důchodový věk bude muset rychle zvýšit.

Na poznámku p. Kučery, že se délka minimální průměrné doby prožité v důchodu u mužů a žen nepodaří sjednotit, navrhl **p. Můnich**, aby se udělal průměr pro celou společnost místo počítání doby dožití u mužů a žen odděleně.

Závěr:

Pracovní tým se shodl navrhnout OK zachování současného mechanismu revize důchodového věku do roku 2030, přičemž jediným kritériem bude zachování minimální průměrné doby prožité v důchodu na úrovni 20 let.

Další jednání pracovního týmu: čtvrtek 14.8.2014 od 09:00 na MPSV.

Seznam přítomných:

Tomáš Fiala	VŠE
Markéta Havelková	Sekretariát OK
Tomáš Kučera	PřF UK
Tomáš Machanec	MPSV
Daniel Můnich	CERGE-EI
Zdeněk Pernes	RS ČR
Aleš Poklop	APS
Martin Potůček	Předseda OK
Markéta Ročejdlová	Sekretariát OK
Vít Samek	ČMKOS
Marek Suchomel	MPSV
Jan Škorpík	MPSV
Terezie Štyglerová	ČSÚ
Jaroslav Šulc	ČMKOS
Jaroslav Vostatek	VŠFS
Kryštof Zrcek	ČSSZ